

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72
Upravništvo:
Sodna ulica št. 8
Telefon št. 38.
Račun kr. pošt. čok. urada št. 11.842

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . 300
za inozemstvo . . . 40
Oglas za vsak mm višine stolpeca (58 mm) . 2 K
malih oglasov do 30 mm stolpeca (58 mm) . 1

V boj za Jugoslavijo!

Ljubljana, 27. novembra. Za volitve v ustavotvorno skupščino ni prodrla volilna dolžnost Z denarnimi globami ne gre, da bi se ljudi sililo, da stopijo na volišče. Apelirati treba na politično zavedenost. Volilna pravica, dasi predvsem pravica, pripada državljanom veliko odgovornost. Ta odgovornost je tem večja, čim važnejši je zbor, kamor se volit.

Konstituanta je prva najvažnejši zbor, kar jih je naš narod kedaj videl. Zato se iz odgovornosti državljan razvija naravnost dolžnost, da za volitev nastopi aktivno.

Priznati moramo, da se je naše ljudstvo za jutrišnje volitve precej segrelo. Mirna in smotrena politika JDS je v najširših krogih utrdila prepričanje, da jutri pade odločitev glede klerikalizma; zdaj ali pa še dolgo ne! Zdaj je čas, da ga vržemo! Če ga jutri vržemo, ne pride nikdar več do stare moči.

V tem znamenju pripravljajo JDS volitve že celo leto. Kdor zaničuje klerikalizem in ki mu kri ni voda, ta mora aktivno pomagati.

Predvsem naša Ljubljana. Z zanimanjem gleda Evropa danes na Jugoslavijo. Številni naši sovražniki neprikrito izražajo nado, da zmaga separatizem in Jugoslavijo razbije v razdrapano torišče bratomornih bojev. Pri pogajanjih v S. Margheriti je bil separatistični pokret v Jugoslaviji najmočnejša karta grofa Sforze. Z Dunaja in iz Pešte dobivajo separatisti denar, da oslabe našo državo in pripravljajo vrnitev Habsburgov. D'Annunzio v svoji komedijantski nesramnosti je danes poslal aeroplan preko Loža in Cerknice, s katerega je dal metati slovenske letake za — republiko. Klerikalni in drugi kričarji za republiko imajo v tem pojavu dokaz, kako ze-

lo ustrezajo s svojim geslom najstrupenejšim sovražnikom naroda. Ljubljana je tretje glavno mesto Jugoslavije. Že med vojno za hrbotom soške fronte se je krepko borila za Jugoslavijo. Jutri se ima zopet pokazati, ali je Ljubljana jugoslovenska. Ljubljana brezpogojno zvesta Jugoslaviji! To bodi odgovor na S. Margherito. To bo odgovor na habsburške intrige, to bo odgovor za bičem separatizmu SLS.

Slab državljan in slab Jugosloven je, kdor danes ostane doma. Je pa tudi slab Slovenec, ker bo skrivaj, če Slovenija zapade v sužnost klerikalizmu. Le gradite zid ob Kolpi in Soči, vi malkontenti in kratkovidneži. Gradite ga, da se za tem zidom zaredi klerikalno gospodarstvo, ki nas uniči kulturno in zlorabi kot janičarje proti lastnemu narodu.

So trenutki v življenju naroda, ko človek izgubi pravico, da se postavi ob stran in prekriža roke. Osebnostni obziri, zamere, malenkostni gmočni konflikti, vse to mora pasti, kadar gre za veliko odločitev.

Demokratska stranka stoji v središču državnega dela. Vse druge stranke odklanjajo odgovornost in se skrivajo za provincinimi in stanovskimi gesli. Če pade naš centrum, potem ste lahko gotovi, da nastopi kaos, ki bo stal državo in vse državljane desetletja trpljenja in ki prečrta naš tamo nadobudni razvoj.

Državljan! Jugosloven! Slovenec! V vseh teh treh lastnostih Vas kličemo na volišče!

Izdajica je, kdor ostane doma! Izdajica, kdor cepi glasove v prid brezpomembnim strujicam, ki naj uničijo slovenske delegacije v konstituenti! Izdajica, kdor jutri sam in z vsem svojim krogom ne pristopi na volišče in ne odda kroglico demokratski stranki.

D'Annunzio agitira za separatiste.

Cerknica, 27. novembra. (Izvirno.) Danes je priplul na Loško dolino D'Annunzijevo aeroplan ter je metal letake, ki pozivljajo narod, naj glasuje „za republiko“. Na ta način pomaga Lah vsem rovarjem proti narodnemu in državnemu jedinstvu, med katerimi se posebno odlikujejo klerikalci, ki tu odkrito ščujejo narod „za republiko“.

Kaj mora vedeti danes vsak volilec?

1. Pojdi na volišče v prvih volilnih urah in se zglašiš pred volitvijo v svojo prijavo v prostoru krajevnega volilnega odbora JDS za dotično volišče.
2. Ako bi se tvoje ime slučajno ne nahajalo v volilnem imeniku za dotično volišče, kar ti pove krajevni volilni odbor na podlagi uradnega imenika, se potruji v tajništvo JDS (Narodni dom I.), da se prepričaš, ako nisi vpisan kje drugje za drugo volišče z ozirom na tvoje prejšnje stanovanje v kaki drugi ulici.
3. Volitve se vrši od 7. zjutraj do 6. zvečer, volitev pa se ne vrši po kakem abecednem redu volilcev, ampak kdor prej pride, je preje gotov.
4. Pomagaj aktivno do uspeha JDS, vsak glas je važen in lahko odloča pri proporcionalnem volilnem sestavu za cel mandat. Zadrži se pred voliščem, ali pa pred prostorom krajevnega volilnega (agitacijskega) odbora JDS, posegaj sam inicijativno v volilno borbo in v podrobno agitacijsko delo. Bodi v stalnem stiku s strankinim agitacijskim odborom in ravnaj se po njegovih navodilih. Sodeluj krepko in neustrašno, bodi odbornikom naših političnih društev na razpolago. Treba je mnogo čilih in neutrudljivih moči, da bo vsi volilni aparat tehnično in po strani bojne volilne morale brezhibno funkcioniral. Za velike cilje — veliko delo!
5. Najbolj važno pa je to, da spustiš volilno kroglico v prvo, t. j. demokratsko skrinjico na Kranjskem, na Štajerskem pa v tretjo.

Zasebnemu uradništvu.

Z drugimi vred sem se svoječasno vdal novemu pokretu, ki je nastal v naprednih vrstah, in obetal si mnogo uspehov in koristi za slovenske nižje sloje od narodno-socialne ideje. Pričakoval sem, kako uspešen boj bomo bili za svoje ideale osobito proti klerikalcem in socialnim demokratom, iz katerih vrst bomo rešili mnogo dosedanjih rimskih in internacionalnih brezdomovincev, ki jim bomo vcepili zopet ljubezen do naše domovine in vseh onih idealov, ki so nas navduševali pred vojno. Domneval sem, da bomo te brezdomovince prepričali, da ni skrb za naš kruh naš edini postulat, ampak da naj veljajo tudi v našem strokovnem gibanju smernice, ki nam velevajo v prvi vrsti zgraditi močno domovino na podlagi popolnega ujedinjenja našega troimenega naroda, če tudi pri tej zgradbi trpe posamezniki. V svesti sem si bil, da svetovna vojna ne more iti brez posledic mimo nas in da bomo morali živeti dokaj skromnejše nepo pred vojno.

Tudi v sedanjih volilni boj sem se podal v zavesti, da bomo kot narodni socialci krepko podpirali druge napredne stranke v borbi za edinstvo naše države. A čimdalje se je boj razvil, tem bolj sem postal nezaupljiv napram narodno-socialni stranki, odnosno njenim voditeljem, ki so sedaj šele prišli na površje, dokler se nisem končno odločil, da NSS po svoji vesti ne morem nikdar voliti, če se sploh nočem izneveriti svojim naprednim principom.

V dolžnost si pa štejem opozoriti svoje napredne tovariše na nekatere točke, ki so me dovedle do sklepa, da ne bom volil narodnih socialcev.

Dasi je zasebno uradništvo po ogromni večini naprednega mišljenja, si je vendar po prizadevanju odločnejših faktorjev priboril predsedstvo v društvu znani klerikalni petelin g. Orehek. To je sramota za nas, v katero so nas zavedli voditelji, ki imajo v svojih ustih sicer vedno naprednost, a se za našim hrbotom sestajajo s klerikalci.

Teh duševnih vezi se ne morejo otresti tudi v tej volilni borbi. Temu dosledno nastopajo povsod in edino le proti napredni JDS, a ne proti klerikalcem, tako da je zveza z njimi izven vsakega dvoma, ki so jo tudi dokumentirali s tem, da so si vzajemno izposojali časniška poročila in skupno poudarjali, kako bodo pokazali demokratom; nadaljni dokaz so Koroščeve izjave in izjave voditeljev NSS, da se bodo naslonili na krščanske socialiste itd. Če si semintja drznejši voditelji NSS kako notico naperiti proti klerikalni stranki, je to le pesek v oči. Sicer se vidi

iz vsega narodno-socialističnega in klerikalnega časopisja čudovita složenost, ki pa nikakor ni nepojmljiva o-nem, ki pozna značaj nekaterih njihovih voditeljev, ki jim je vsako sredstvo dobro v dosego svojih osebnih ambicij.

Volitve stanejo denar in prepričan sem, da stanejo tudi narodno-socialno stranko težke stotisočake. Pred kratkim je morala njihovo strokovno organizacijo še zalagati JDS. Od kje so dobili sedaj denar? Vprašaj vsakdo mojih tovarišev samega sebe, koliko kolegov pozna, ki so prispevali tisočake v ta namen. Če pozna in ve zanesljivo le za enega tovariša, ki je plačal le en tisočak, potem naj voli narodno-socialno, sicer pa naj premišljuje, v kak namen in od kod je stranka sprejemala ta denar!

Stranka si je zapisala na svoj program boj proti verižništvu. Bolje bi se glasilo »koncesioniranje verižnikov«, ker nekateri voditelji-verižniki gotovo ne bodo pijuvali v lastno skledo in se izneverili svojemu novemu poklicu.

Ti voditelji nimajo še doslej nikake enotnosti v državnopravnem vprašanju. Eden hoče s klerikalci vred »Zedinjeno Slovenijo«, drugi hoče spravit Slovence in Hrvatce pod Italijo, kjer bomo takoj dobili svojo avtonomijo. V »Novi Pravdi« proglašajo demokratsko-jugoslovanski program za velesrbski. Naše ujedinjenje je ostalo le na papirju, a ne v njihovih srcih, iz katerih je že davno izginil vsak narodni ponos, ki se je uklonil rimski internacionali.

Dragi tovariši naprednjaki! Takih voditeljev in njihove stranke ne smemo podpirati! Najprvo naj se stranka izkristalizira, se očisti samoljudnih in sebičnih voditeljev, potem se bo dalo govoriti z njo! Za sedaj ji pa ne smemo zaupati, ker je preveč vprašanj nerazjasnjenih, ki se pa bodo morala razjasniti, če naj dobimo zaupanje v stranko in njene voditelje.

Ostanite zvesti svojemu naprednemu prepričanju. ne obtežujte svoje vesti z izdajstvom napredne misli; zavedajte se, da se v teh volitvah odločite usoda naše troimenske domovine za nedogledno dobo let, ne cepite naprednih glasov in oddajte svoj glas oni stranki, ki si je zapisala v svoj program boj proti rimski »internationali in za naše narodno ujedinjenje, a Vam bo vsled svoje moči v konstituenti tudi v socialnem oziru mnogo bolj pomagala, nego vsaka druga slovenska stranka: oddajte torej svoj glas naši »Jugoslovanski demokratski stranki«!

Zasebni uradnik.

Italija in Jugoslavija. Grof Sforza o slovenskem vprašanju.

Rim, 26. novembra. (Izvirno.) Zunanji minister grof Sforza, ki odpotuje danes zvečer v London, je povodom končanja zborniške razprave o rapalski pogodbi imel velik političen govor, v katerem je slavil uspehe Italije. Izvajal je: Rapalska pogodba zagotavlja Italiji v Julijskih alpah mejo, kakršne ni dosegla niti pod rimskimi cesarji, omogočuje dalje Trstu prosto dihanje, da bo lažje izvajal svoje poslanstvo v Orijentu, pomeni pridobitev Istre z Lošinjem in Cresom in ojačuje še bolj že itak močno puljsko irdnjavo. Pogodba združuje Zadar z Italijo in priznava končno italijanskemu življu v zapadni Dalmaciji privilegije, kakršnih dosedaj še nobena pogodba ni priznala narodni manjšini. Rapalska pogodba daje Reki neodvisnost in predstavlja jamstvo, da se mesto v bodoče združi z Italijo. Postavljen je temelj za gospodarsko in kulturno zvezo Italije z Jugoslavijo. Vsa ta dejstva tvorijo jako razveseljav uspeh za Italijo. Italijani morajo imeti pogum, da priznajo, da ljubezen do lastne domovine ne sme pomeniti zaničevanja domoljubja drugega mlajšega naroda. Grof Sforza je dalje izvajal: Morali smo sprejeti v naše

meje stotisoče Slovencev. Tem Slovcem, katerim je v ostalem prikladno ostati v dotiki s svojima naravnima, ali čisto italijanskima središčema Gorico in Trstom, zagotovimo najširšo jezikovno in kulturno svobodo. Za nas bo to častna obveza in čin politične razsodnosti. Smo torej prepričani, da se bodo čutili naši novi državljani kmalu zadovoljne v tem oziru, da pripadajo velevlasti, ki, močna po svoji kulturi, s katero se ne more primerjati nobena druga, ker upošteva njihovo krajevno življenje z ljubosumno skrbnostjo. Reka ne sme vstrajati pri svoji zahtevi po aneksiji, ki je neizvedljiva brez prekrsenja pogodbe. Po odstranitvi spornih vprašanj se bo Italija zanimala za blagostanje sosedne države in bo skrbel, da se ne vrnejo zopet oni neneravni dinastični konglomerati, ki so zapustili tako žalosten spomin v Rimu in Beogradu. Grof Sforza se je končno spominjal s tomi besedami Francije in Anglije, ki ste s pritiskom na Jugoslavijo pospešili sklenitev pogodbe, katera pomeni pričetek plodovitega delovanja Italije in razširjenje njenega vpliva od Adrije do Crnega morja! Zbornica je sprejela izvajanja z viharnim odobravanjem.

Manifestacija jugoslovenske demokracije v Celju.

Celje, 27. novembra. (Izv.) Danes zvečer je bila tu velika manifestacija celjske demokracije. Dvorana Narodnega doma je bila natlačeno polna občinstva iz vseh slojev, ki je izvajanja govornikov neprestano spremljevalo s frenetičnim odobravanjem. Ljudstva se je kar trlo na shodu. Predsedoval je dr. Kalan, govorili so: gimnazijski ravnatelj Jeršinovic, Rebek, profesor Mravljak, Prekoršek in Lesničar. Shod se je končal v najlepšem redu. Nihče se ni upal motiti slavnostnega razpoloženja zborovalcev.

Volilna mrzlica v Beogradu.

Beograd, 27. nov. (Izvirno.) Volilna mrzlica je dosegla v mestu vrhunec. Povsodi se govori samo o volitvah in delajo se vse mogoče prognoze, večinoma neugodne za radikale. Po mestu vlada nenavadno živahno vrvenje. Vsak trenotek se pojavljajo novi plakati in karikature. Veliko senzacija so vzbudili plakati na katerih so karikirani Pašić in razni drugi radikalni vodje. Radikalni organi besne radi njih. Splošen smeh je vzbudil majhen radikalni plakat z jedrnatim in komandirajočim napisom: Glasaj za Nikolu Pašića! Rezultat volitev v mestu Beogradu bo znan že okoli 19. ure. Rezultat iz okolice pa tekem noči.

Zagreb, 27. novembra. „Jutranji list“ poroča, da bo sedanjí kabinet ostal na svojem mestu do 15. decembra in da bo prisostvoval prvi in drugi seji konstituent. Na prvi seji se bo volil predsednik, na drugi pa se bo pričel prestolni govor.

Pričetek volilnega akta.

Ljubljana, 27. oktobra. Danes popoldne ob 3. uri se je pričel po celi državi volilni akt. Na več tisočih voliščih so volilne komisije pripravile vse, da se jutri ob 7. uri v redu prične glasovanje.

Volilne komisije so sestavljene iz sodnikov ali sicer pravnikov in državnih uradnikov kot predsednikov, in po enega člana občinskega odbora in po enega predstavnika vsake stranke, ki je postavila v dotičnem okrožju svojo kandidatsko listo. Slovenija ima preko 450 volišč. Na nekatera oddaljena so se morali predsedniki volilnih odborov podati že včeraj, večina jih je iz Ljubljane, Celja, Maribora in drugih krajev krenila danes zjutraj na pot.

Ob treh popoldne so se volilni odbori sestali v poslopih, kjer se vrši glasovanje. Večinoma so to občinske pisarne, šole ali sicer javna poslopja. Zupani, odnosno pooblaščenči občin so jim izročili volilne skrinjice, sezname, zapisnike, občinski pečat in zabojučke s kroglicami. Volilne komisije so vse to pregledale in protokolarno prevzele.

Rapalska pogodba v laškem parlamentu ratificirana.

Rim, 27. novembra. (Izvirno.) Po govoru de Nove in Giolittija je italijanska zbornica z več ko dvetretjinsko večino sprejela rapalsko pogodbo.

Rim, 27. novembra. (Izvirno.) Za italijanskega poslanika v Beogradu je določen comm. Garbasso.

Velika eksplozija v Italiji.

Milan, 27. novembra. (Izv.) V Vergiate pri Gallarate, 50 km od Milana, je včeraj eksplodirala velika smodnišnica, polna raznega artiljerijskega razstreliva. V Vergiate je cela vrsta hiš porušenih, odnesene so strehe itd. V mnogih krajih Toskane in gori do Lugana so popokale šipe na oknih. Okrog 30 ljudi je mrtvih, drugih 30 ranjenih.

Tri avtonomije.

IZ „STAREGA VEKA“.

Pred 70 leti se je budilo politično življenje v Dalmaciji. Bilo je brž vprašanje, ali naj ostane Dalmacija provinca zase ali pa naj se zedinijo s sosedno Hrvatsko. Pristaši ujediniteljstva so bili narodnjaki; separatisti so se imenovali avtonomaši. Med avtonomaši je bilo nekaj idealistov, ki so mislili, da „razmere“ se ne dopuščajo, misliti na ujediniteljstvo; drugi so pa bili čisto navadni italijansko-avstrijski birokrati, torej tuji ali avstrijski hlapci. Avstrija je seveda podpirala avtonomijo po svojem geslu: „Loči jih in zmagala boš!“

IZ „SREDNJEGA VEKA“.

V Dalmaciji kandidira na demokratski listi Luj Vojnovič, Dubrovčan, znanstvenik in publicist. Pred kakimi 30 leti je Vojnovič poklical črnogorski knez Nikola, naš znani „avtonomist“, v Cetinje, da bi mu bil justični minister Nesrečni Vojnovič pa je izval med Črnogorci celo revolucijo, ali veste s čim? V Crni gori ni bila navada, da bi predsedniki sodišča lastno-ročno podpisovali razsodbe; kak pisar je namesto predstojnikovega podpisava vrgele nekak pečat na papir. Prvo, kar je Vojnovič ukrenil, je bil ukaz, da morajo sodniki podpisovati podpise. A zdaj je bil ogenj v strehi! Razni „vojvode“ so navalili na uboga ministra ter vpili: „Nikar tega! To pri nas ni navada! To ne more biti!“

Lepe navade je imela Črna gora in v njih avtonomijo si je upal dimiti Vojnovič, današnji demokrat.

IZ „NOVE DOBE“.

V hiši so bile tri stranke, tri sestre. Vsaka je stanovala za sebe. Nekak parlament so imele skupen, takrat namreč, kadar je bil čas za — klepet. Tudi kuhari so morale skupaj; ni šlo drugače. Toda glej: pri kuhanju so se Milostive totalno skregale, kakor je običajno — stranke so šle narazen.

Vidite, tako bo v naši državi, če bomo slepomišlili med „avtonomijami“ in popolnim ujediniteljstvom. Mir in red bo le, če bomo ena stranka, ali pa če gremo narazen — pod Nemce, Madžare in Italijane!

Volite!

Gosar v Rusiji.

(Pismo vojaka iz bivšega 97. pp)

Da bo že vendar enkrat pojasnjeno vprašanje Gosarjevih zaslug za jugoslovansko stvar v Rusiji, dovolite mi, da kot soudeležene objavim sledeče:

Ze takrat, ko so Gosar in njegova stranka prisegali na vse črnopolto in delali veleavstrijsko propagando, je takratni poročnik Plut organiziral med podčastništvom 97. pešpolka izborna delujočo propagando, ki je visoko povzdignila zavestnost in samozavest slovenskih fantov tega polka. Uspeh te organizacije je bil, da se je več bataljonov, namenjenih v Italijo k onim strašnim ofenzivam, uprlo. Mesto v Italijo so odšli potem v Ukrajino.

Tam je pričel Plut organizirati prvi jugoslovanski polk v avstrijski armadi. Upam, da se bo o tem delovanju še drugje čitalo. Naj pa ob tej priliki pojasnim „e drugo zadevo: Plutove medalje! Te so pristašem gesla: »Srbe na vrbe« precej pa potu. Res je, da je bil Plut odlikovan z dvema srebrnima medaljama (zakaj menda sam ne zna — saj so jih kar trosili), res je, da je zaradi teh odlikovanj užival med predpostavljenimi precej ugleda, res je, da je zaradi tega prišel k polk. stabu — res je pa končno tudi, da je vse to služilo naši propagandi, da je mogel na ta način Plut zvedeti kje nam preti nevarnost in kako nam je delovati. Tako so nam njegove medalje gotovo mnogo bolj služile kot one sedanjega stanovskega tovariša »Slovenčevih urednikov, feldpatra Goleca«, ki je naše lante le klofural, pustil vezati in spravljati od trena v pozicije. Tega namestnika Kristusovega se bivši vojaki 97. pešpolka sedaj ob volitvah še posebej spominjamo in gotovo ne bomo glasovali za njegovo stranko. Toda to le mimogrede.

Bližal se je polom. Polk v polku je bil organiziran. Takrat je moštvo odstavilo nemške častnike, postavilo slovenske in polk je prevzel srbski podpolkovnik Živkovič. Gosar se je pridružil polku, ne iz prepričanja — pač pa, ker ni imel drugega izhoda. In to je bila naša nesreča. V polku je bilo mnogo manj zavednih elementov, ki so, nepoznavajoč razmere, silili domov ne da bi ve-

deli kje in kako. Toda vse te bi še potolazili častniki in podčastniki, da ni stopil nekega dne v pionirske vojašnice v Odesi pred nezadovoljnije do takrat neznan Gosar in rekel: »Ja, je že res, fantje, kar domov bomo šli. Sedaj nismo več soldatje, smo civilisti. Discipline ni več!« To je bil začetek propadanja. Gosar je v tem tonu širil nezadovoljstvo dalje, dokler ni ubil discipline, kar je bilo v onih časih zelo lahko. Pogajal se je potem s Petijurovci, katerim je izročil naše jugoslovanske orožje, trca, konje in sploh celo opravilo našega polka. On je povzročil s svojimi razdiralnimi deli, da so bile te za našo Jugoslavijo toli potrebne stvari vredne milijone izgubljene, on je povzročil, da je bil naš polk, ki bi ga bili takrat na Koroškem tako krvavo potrebovali, razbit. Če ni znal zidati — vsaj podiral naj ne bi, naj bi odšel od polka k vsem vragom. Vsa zadeva je bila menda pred vojaškim sodiščem. Kako je končala ne znam. Toda naj bo kakor hoče: med nami je veljal Gosar za izdajalca in tak za nas ostane.

Se konec. Vozili smo se po njegovi zaslugi lačni in premrzli domov. Naenkrat nastane v častniškem vagonu hud prepir. Mi poslušamo Klici: »Izdajalec! Slep! Ven mora!« so se vrtili. Nismo znali komu so veljali. Na neki večji postaji na Ogrskem pa se odprejo vrata častniškega vagona, pokaže se kimajoča Gosarjeva glava. Prvi izstopi on, za njim se dva njegova politična somišljenika. Odšel je. Sramoten je bil njegov začetek pri polku — sramoten konec. Upam, da ravno tako sramotno pogori pri volitvah — on ki zna samo rušiti. 97.

Slovenija — raj klerikalcev.

Konečno se je javno zasvetila na nebu zvezda-vednica, ki naj pripelje slovenski narod v hlev betlehemijski, v katerem bo dobil milost udobnega življenja. — Dr. Korošec je predložil ustavni načrt. Teren za ta načrt so klerikalci med ljudstvom pripravljali že dolgo. Dobro so vedeli, da je kmetijsko ljudstvo, naša inteligenca za edinstveno državo z eno samo zakonodajno oblastjo, ker je narod v svojem zdravem, naravnem instinktu vedel, da je edino v edinstveni državi njegova gospodarska in kulturna bodočnost. Ta naravni instinkt, to tajno vsemagajočo simpatico — ki se rodi iz težkih skušenj življenja — so klerikalci sistematično zaduševali. Kar je bilo pri nas slabega: draginja, brezposelnost, pomanjkanje, visoki davki, vojaščina, popis živine, nabori, korupcija, verižništvo, vse so pripisovali na rovaš zagovornikov edinstvene države. Našemu ljudstvu so v glavo zabijali prepričanje, da je Beograd identičen z nadvlado Srbov, da ti hočejo izkoristiti slovenske dežele, ki bi naj bile njim molzne krave. Ko se je srd proti Beogradu — Srbom, proti enotni urejeni državi, zadostno zajedel v ljudsko dušo, potem so zakričali: glejte vsega tega zla bi ne bilo, ako bi imeli avtonomijo. Koroške bi ne izgubili, ako bi dr. Brejc imel avtonomno vojaštvo, da bi ga mogel poslati okupirati Koroško. Pogodbe v Rapallu bi ne sklenili ako bi imeli „svoje“ diplomate in smeli delati slovensko politiko. Begali so nerazsodno ljudstvo z raznimi bliski iz svojega ustavnega načrta in v ponosnem slovenskem mladeniču je zrastle naravno hrepenenje, da se vlada sam v svojem lastnem kraljestvu. Vsakdo je rad bogat — in vsakdo je rad močan in vsakdo rad to moč kaže, ker ne pomisli, da bo v življenjskem boju, ker je preslab, podlegel. Klerikalci so znali zaigrati na pravo struno: najpreje neliti sovraštvo proti Srbom in gojiti nezadovoljnost, potem pa prihuljeno priti z zdravilom — avtonomijo v roki. Ko bo zbežano in trpeče ljudstvo zagrabilo po tej sladkariji, potem pa lopnili po njem. Ujeti pič se ne more več braniti. Nobena lisica ne zna pred kokišo tako plesati, kakor plešejo klerikalci pred slovenskim ljudstvom, da bi mu zmešali možgane.

Namen klerikalne avtonomije, kraljestva Slovenije, je prozoren in razsodnemu človeku, ga ni treba razlagati. Slovenija bi volila svoje posebne poslance v svoj poseben parlament v Ljubljano, v katerem upajo klerikalci s pomočjo pobožnega ženskega sveta imeti večino, ki bi delala

take zakone in tako upravo, kakor bi bilo Šusteršičevim epigonom prav. Spomnimo se samo na poveljevanje dr. Gosarja in prof. Remca in vse sile moramo napeti, da v bodočnosti tako kratenje svobod ne bo več mogoče. Centralna zakonodajna oblast, kjer bi bili klerikalci v neznamni manjšini, bi klerikalne, strankarsko-politične načrte seveda onemogočila. In to je — hudo in slabo. Ne za slovenski del našega naroda, ki mora imeti možnost, da razmakne svoja zdrava kulturna in gospodarska krila preko cele države, pač pa za klerikalizem, kapitalizem Rima, ki bi v sosedščini z dunajskim klerikalizmom in italijansko Partijo populare uganjal Šusteršičeve zločine nad slovenskim ljudstvom. Kdor ljubi svobodo in še obsoja predvojni režim v Sloveniji, ta mora od gnusa pljuniti na klerikalne spekulacije.

Na predvečer volitev razglašajo Korošec svoj zaslužnjevalni načrt. Poročila iz Beograda pravijo, da so ga celo Koroščevi zavezniki v ministrskem svetu gladko odklonili. Klerikalci hočejo zgraditi slovensko teokratsko državo, katero bi smela Jugoslavija braniti, hraniti, podpirati, v kateri pa bi veljal zakon klerikalnih avtokratov. V novo obliko prelita Šusteršičeva vojvodina, klerikalni raj! Duhovniki bodo po svojih zvestih ovčicah postavili Pegana, Remca in če so razmere zboljšajo Šusteršiča v terno in ti Jugoslavija izbiraj, kdo izmed teh bodi podkralj slovenski. In zgoditi se more, da bo Pegan kot predsednik „sestavil“ svojo „pokrajinsko vladno“, obnovil lepe čase delnega odbora in vladal nad srečnim slovenskim ljudstvom. Izročeni mu bodo šola in urad, kmet in obrtnik in trgovec, delavec in uradnik, z ministrskim predsednikom in centralno vlado pa se bo tožaril pred državnim sodiščem. In delal bo s svojo klerikalno skupščino zakone po božji volji. Če jih kralj v dveh mesecih ne podpiše ali ne vrne, potem jih bo razglašal podkralj sam... Iako sanjajo klerikalci.

Toda življenje bo kruto prekinilo sanje. Jugoslavija hoče tudi nas Slovence voditi v srečno in zdravo bodočnost na tej zemlji in ne bo dopustila, da nas pošljejo v klerikalni raj.

Volilna borba

v Prognose. Na naš list prihaja nešteto prognoz za nedeljo. Vse so edine v tem, da NSS ne dobi nobene g a mandata in da pojde po Kunčičevi poti. Deržič in Kunčič sta kolega po mišljenju in logiki. Pri SLS prerokovanja menjavajo med 10 do 20. Pri SKS se ceni od 7 do 14, pri JDS od 4 do 10, pri socialistih od 1 do 3, pri komunistih od 1 do 4. Prekmurska lista se šteje k demokratom.

v Evidenca volilcev. Naročamo vsem političnim organizacijam, volilnim odborom in čuvarjem volilnih škrinjic, da vodijo na podlagi volilnega imenika zanesljiv pregled volilcev, ki so že opravili kot demokrate svojo volilno dolžnost. Prosimo, da v ponedeljek po volitvah zanesljivo sporočajo podpisnemu tajništvu imena vseh onih demokratov, ki bi izostali od volitve. —

Tajništvo JDS.

v Vsi predstavniki JDS v volilnih komisijah naj takoj po končanem skrutinju javijo rezultat štetja tajništvu JDS v Narodnem domu, ljubljanski ustno ali z najbližje telefonske številke (tajništvo JDS tel. 123), zunanji telegrafično ali telefonično.

v Informacije o izidu volitev bo ustno in telefonično dobiti jutri v tajništvu JDS (telefon 123), Narodni dom, ki ima permanentno celonočno službo.

v Poštene redovniki. Na kandidati listi demokratske stranke v Bosni kandidira tudi katoliški redovnik frančiškan pater Mato Vujičić, župnik v Brezovskem, a na kandidati listi seljačke stranke tudi frančiškan pater Karlo Ikič, župnik v Ulicah. Sarajevski škof in Stadlerjev naslednik dr. Šarič je pozval oba frančiškana, da se javno odpoveata kandidaturi. Toda oba narodna in poštena redovnika sta odbila zahtevo svojega škofa in izjavila, da ima škof pravico nadzorovati njih delo samo v cerkvi, a kot svobodna državljanja odklanjata, da bi škof določil

val njih politično prepričanje, a zlasti še, da bi jima prepovedoval pravo služevati se onih državljanskih pravic, ki jih ne prepoveduje onim, ki hočejo in ki kandidirajo na klerikalnih listah. Odločen nastop obeh redovnikov je vzbudil v Bosni splošno priznanje.

v Demokrati povsod! Kakor znano, so Hrvatska, Slavonija in Medjimurje razdeljene na osem volilnih okrožij in mesto Zagreb. Vsa ta okrožja volijo 74 poslancev v splošni kuriji in 19 kvalificiranih poslancev. Predanih je skupno 61 kandidatskih listin, in sicer največ v Zagrebu 10, najmanj pa v ličko-krbavski županiji 5. V vseh volilnih okrožjih in v Zagrebu so izročili kandidatske liste samo demokrati in komunisti levičarji. Hrvatska Zajednica je morala iti v rečko-modruški županiji v koalicijo s klerikalci, ki ne kandidirajo v ličko-krbavski županiji. Seljačka stranka se je v ličko-krbavski županiji združila s frankovci, ki ne kandidirajo v viroviški in sremski županiji. Socijalni demokrati kandidirajo v štirih županijah in v Zagrebu, radikalci povsod razven v varaždinski županiji. Komunisti desničarji kandidirajo samo v Zagrebu, seljački Savez v štirih, češko-slovaška stranka v požeški županiji. Poleg tega obstojata dve izvenstrankarski listi v rečko-modruški županiji in v Zagrebu.

v Volilni boj v Bosni. Predsednik deželne vlade, dr. Sršič, je prepovedal razpečavanje demokratskih volilnih plakatov, na katerih je alegorična slika koalicije med radikalci, slovenskimi klerikalci in muslimanskimi begi!

v Italijani o naših volitvah. „Piccolo“ javlja z Reke, da se v hrvaškem Primorju vrši volilni boj pod geslom narodnega edinstva. List javlja, da je prebivalstvo odločno na strani demokratske stranke, ki je do sedaj pokazala največ zmisla in dela za popolno narodno in državno ujediniteljstvo vseh Jugoslovancev.

v Zakaj so zmagali komunisti pri občinskih volitvah v Zagrebu in Beogradu? Vsled politične brezbriznosti mnogih meščancev, ki so izostali od volitev. Volilni boj je dosegel vrhunec, vse stranke se pripravljajo na končno odločitev med demokratskimi in reakcionarnimi načeli v naši državi za mnogo desetletij v bodočnosti. Gre za ustavo, za temeljne določbe glede gospodarskega, političnega in kulturnega razvoja v Jugoslaviji. Zločin nad državo in naprednimi načeli zakrivi vsak demokrat, ki se v nedeljo odtegne volitvi.

JDS.

Agitacijski lokali za volišča v Ljubljani.

- I. Poljanski okraj: volišče v Mest. domu. Agitacijski lokal gostilna »Grošelj«, Poljanska cesta 7.
- II. Št. Jakobski okr. A: II. volišče od črke A—O na magistratu.
- III. Št. Jakobski okr. B: III. volišče od O—Z v šentjakobski šoli. Agitacijski lokal pri »Lazarju«, Rožna ulica 5.
- IV. Trnovski okraj: volišče v šoli na Cojzovi cesti. Agitacijski lokal gostilna »Zupan«, Krakovski nasip.
- V. Dvorski okraj A: volišče v obrtni šoli. Agitacijski lokal gostilna »Mrak«, Rimska c.
- VI. Dvorski okraj B: volišče v realki. Agitacijski lokal v gostilni pri »Panju«, Vegova ulica.
- VII. Kolizejski okraj: volišče na I. drž. gimnaziji. Agitacijski lokal v gostilni »Novi svet«, Prešernova soba.
- VIII. Kolodvorski okraj: volišče na sodnji. Agitacijski lokal Sodna ulica št. 11, pritličje.
- IX. Št. Peterski okraj: volišče od A—M na učiteljski.
- X. Št. Peterski okraj: volišče od M—Z v šoli na Ledini. Agitacijski lokal v gostilni »Brezovšek«, Komenskega ulica.
- XI. Vodmatski okraj: volišče v mestni ubožnici. Agitacijski lokal v gostilni »Zupančič«, Ahačjeva cesta.
- XII. Barje: volišče na vojaškem strelišču. Agitacijski lokal v gostilni »Česnovar«, Dolenska c.
- XIII. Sp. šiška: volišče od A—M v ljudski šoli.
- XIV. Sp. šiška: volišče od M—Z v ljudski šoli. Agitacijski lokal za obe volišči v gostilni »Štepic«.

Politične beležke.

+ Grška in Jugoslavija. „Politika“ se bavi z izdajalsko politiko Grške in ugotavlja, da je Grška že dvakrat sklenila z nami zvezo in nas tudi dvakrat izdala. Tako Ristić kakor tudi Pašić sta bila prevarjena od Grkov. List naglašja, da med Guna- risom in kraljem Konstantinom ni dosti razlike.

+ Angleški minister zunanjih zadev o Crni gori. Vsled ponovnih interpelacij v angleški poslanski zbornici o stanju v Crni gori, posebno vsled zadnje interpelacije, ki jo je stavil poslanec Mac Cosel, je minister za zunanje stvari izjavil, da je vlada neprijetno izmenadena vsled takih zahtev. Smatra, da sta Srbija in srbski narod zaslužila drugačno postopanje s strani zaveznikov, Srbi, Hrvati in Slovenci pa smatrajo, da so s svojimi žrtvami dobili popolno pravico do svoje osvoboditve in zedinjenja. Člani angleške zbornice menda ne vedo, da so Črnogorci najmanj toliko Srbi, kakor so Yorkshiri Angleži in da nikomur v kraljevini SHS ne prihaja na um, da bi jih podjarmil. Oni menda še manj vedo, da je razkralj Nikita zadnji tiran v Evropi, ki ga je velika vojna upravičeno spravila s svetovnega pozorišča. Sicer pa bodo imeli prebivalci prejšnje Crne gore priliko, da se popolnoma svobodno izjavijo o svoji usodi pri volitvah dne 28. t. m.

+ Bolgarija zmanjša svojo armado. Bolgarija mora do 1. decembra odpustiti iz službe vse častnike, podčastnike in moštvo, ki preseza po mirovni pogodbi določeno število. Finančno ministrstvo je objavilo, da od omenjenega dneva ni na razpolago več kredita kakor za 20.000 vojakov.

+ Grški parlament. Kakor je izjavil ministrski predsednik Rhallis, se grški parlament sestane dne 18. decembra. Zasedanje bo otvorila regentinja kraljica Olga.

+ Angleži in vprašanje grškega kralja. Kakor poročajo „Times“, se zunanji urad ne bo protivil povratku kralja Konstantina, ako bo Grška zahtevala, da se kralj povrne, vendar pa bo novi vladi pojasnil, da ne more pričakovati take podpore kakor Venizelos. „Daily Chronicle“, glasilo Lloyd Georgea piše v uvodniku, da menita angleška, kakor tudi francoska vlada, da se ne želi uporabljati neposredno silo ali pritisk, vendar pa da po zvitem reakcionarcu, kakršen je kralj Konstantin, vladana Grška ni zmožna za izvedbo v Smirni poverjenega ji mandata.

+ Ruski narodni odbor v Parizu. V ruskih krogih se živahno razpravlja vprašanje o ustanovitvi narodnega odbora s sedežem v Parizu. Ideja je bila simpatično sprejeta. Vsi krogi so mnenja, da mora odbor predstavljati vse antiboljševske tendence, počeni od najzmernejših do socialno-revolucionarnih. Misli se, da bo odbor mogel zastopati Rusijo pri onih državah, ki bi izjavile, da ne priznavajo boljševske vlade, da bo mogel varovati interese in celokupnost Rusije, Posvetovanja v tej zadevi so se udeležili tudi P. Miljukov iz Londona in V. Nabokov iz Berlina.

+ Albansko vprašanje. Na konferenci Zveze narodov je izjavil lord Cecil, da bo eno najtežavnih vprašanj, ki jih bo morala rešiti Zveza narodov, albansko vprašanje. Treba bo vzeti v pretres določitev albanskih meja z ozirom na zaključke londonske in florentinske konference, a upoštevati tudi terensko situacijo. Predsednik albanske delegacije, ki se mudi v Zenevi, Fanolli, je izjavil, da je za albanska vlada sama poskušala doseči sporazum med zainteresiranimi državami. Z Italijo je dosežen že popoln sporazum, a pričakovati je, da pride do sporazuma tudi v Beogradu in Atenah.

+ Razprava proti morilcu Essad paše, albanskemu učiteljsčniku, se vrši dne 29. t. m. pred državnim sodiščem v Parizu. Po poročilih pariških listov temelji obtožnica na načelu, da je Rustem izvršil atentat iz političnih nagibov.

+ Giolitti ne more iz Rima. Ministrski predsednik Lloyd George je povabil ministrskega predsednika Giolittija, naj se udeleži londonskega sestanka s francoskim ministrskim predsednikom Leyguesom. Ministrski predsednik Giolitti je odgovoril angleškemu ministrskemu predsedniku, da sedaj zaradi parlamentarnega dela ne more iz Rima. Minister za zunanje posle Sforza bo zastopal Italijo na sestanku zaveznikov v Londonu.

Domače vesti.

Ljubljana, 27. novembra.

„Slovenec“ je postalo tesno pri srcu ob razkritjih, ki smo jih glede nemške in habsburške tuđi proti Jugoslaviji zasnovane zarote objavili v „Jutru“. Nakremžil je obraz v prisiljen nasmeh in napel je svojo dovtipno ziličico, da bi celo stvar predstavil kot volilno mahinacijo demokratov. Kdor čita, kar je „Slovenec“ napisal, vidi na prvi pogled, da je vse prisiljeno: smeh, dovtip in šala. Zadeva je velična in naše informacije so avtentične. Mi smo v prvih svojih vesteh javnost le opozorili, povemo pa že danes, da se nahaja v naših rokah obširen preiskušeni material, ki bo jugoslovanski javnosti pokazal, kaj so pripravljali sovražniki našega naroda. Opozorjamo le na dejstvo, da se je zadnje dni švicarska vlada energično lotila habsburškega gnezda. Značilno je, da klerikalci, ki dobro vedo, koliko vnetih pristašev ima med njimi še Susteršič, tako vneto označujejo naša razkritja kot izmišljotino.

Gosar je v stiski in prestrašuje se svojega organa — „Večernega lista“, da se po možnosti opere. Da pri tem operira z lažmi, ni nobeno čudo, saj je ves naš klerikalizem zgrajen na laži in čudno bi le bilo, ko bi bil tak izrazit učenc dr. Susteršiča, kakršen je dr. Gosar, resnicoljuben. Na njegove laži v večeršnjem „Večernem listu“ odgovorjam čisto kratko naslednje: dejstvo je, da je dr. Gosarja obtožili zločina nad domovino poveljnik polka, podpolkovnik Živkovič, torej najkompetentnejša oseba in ravnatko resnično je, da podpolkovnik Živkovič ne samo ni česar ni ukrenil proti meni, temveč se je v svoji obtožbi dr. Gosarja celo skliceval na mene in sem zato bil tudi zaslišan. Ravno tako je resnica, da mene vojaška oblast nikdar ni klicala na odgovor zaradi mojega postopanja v Odesi, četudi sem ostal pri vojakih do 1. avgusta lanskega leta in četudi sem sam ponovno prošil, da se uvede preiskava. Popolna korektnost mojega vedenja in postopanja bo tudi kmalu dokazana, kakor je izdajalsko postopanje dr. Gosarja že dokazano. Dr. Gosar se ne more sklicevati na nikogar drugega kot na onih par klerikalnih oficirjev, ki so Gosarjevega izdajstva skrivni in je naravno, da svojega voditelja ne zapustijo. V sporazumu in sodelovanjem teh je dr. Gosar tudi insceniral ariero s polkovnikom denarjem, ker strahopetci so se bali odgovornosti za svoje izdajstvo in so mislili da je najboljšje za njih, ako mene diskvalificirajo, ker sem jim bil najbolj nevaren. Druge častnike in poštene vojaške pa dr. Gosar teroriziral s svojo boljševiško gardo, sestavljeno iz analfabetov. Sicer pa stvar še ni končana in Gosar se moti, ako misli, da je s svojim izbruhom v zadnji številki svojega boljševiškega glasila pred volitvami spravljal svoje izdajalsko početje s sveta. — Milan Plut.

Izgubljen krancl. Kakor vsaka devičica, je imela tudi narodno-socialna devičica „Nova Pravda“ svoj krancl. Toda, kakor poje ona stara narodna pesem: „Prav lahko se zgodi, da krancl se zgubi, pri prav najmanjši priložnosti“, tako se je zgodilo tudi narodno-socialni devičici, ki se je pokazala danes javnosti brez kranclina. Kdaj in kdo ji je vzel krancl se ne ve, ali po Ljubljani se govori, da se je to zgodilo po zadnjem shodu v Unionu, kjer se je toliko govorilo o nekem gospodu Impeksu, ki je baje zelo nevaren za take device, kakor je bila narodno-socialna devičica! Mi smo pa samo radovedni, kdo bo plačeval alimentacije.

Gospod Kozinc, član izvrševalnega odbora NSS se je danes oglašil v našem uredništvu ter nam je pojasnil svojo afero z upravo tednika „Naš glas“ (v listu je bilo pogrešno tiskano Narodni glas). Po njegovih izjavi je ostala pri njegovem odstopu kot nabiralec in inkasnat inseratov diferencja. G. Kozinc je v pomanjkanju sredstev ta znesek pridržal z namenom, da ga, čim bo mogel, povrne. Iz njegovega obrazloženja smo videli, da je mislil, da je to navaden dolg, ki ga ima napram upravi „Našega glasu“, kar lojalno konstatiramo.

Volilni rezultati bodo jutri aširani sproti, čim bodo dospevala naša brzojavna in telefonska poročila, na uredniški deski »Jutra«, Miklošičeva cesta (Bambergova hiša). Telefonskih informacij uredništvo ne more dati. »Jutro«.

Iz gospodarstva ministra poš Drinkovića. Kakor smo že poročali, je minister poš Drinkovič poslal v Ameriko komisijo, ki bi morala sprejeti tam naročene nove znamke. Ko-

misijska je odšla na pot z bogatimi dnevnici, toda preden je prišla ta komisija v Ameriko, prispele so v Beograd tudi še naročene znamke!

Katehetje na ljubljanskih ljudskih solah so zopet začeli zanašati politiko v šole. Ljuto blatijo pred mladino napredno časopisje, zlasti „Domovino“, „Jutro“ in „Slovenski Narod“. Poleg tega pa nastopajo zopet proti Sokolom in agitirajo za Orle, češ Sokoli so brezbožni, Orli pa tudi molijo. Pritožiti sta se nam prišla dva očeta, od katerih ima eden sina na Vrtači, drugi pa na vavnici, kako prideta do tega, da otroci doma kritizirajo po katehetovih navodilih, kaj naj se v družini čita, kam naj pošiljajo očetje svoje otroke, za katere morajo sami skrbeti. Zahtevamo od predsednika višjega šolskega sveta, prof. Vachala, da napravi red, drugače bomo pa mislili, da se godi to z njegovim dovoljenjem. Katehete pa opozorjamo prizadeti starši, da bomo prisiljeni proti njihovu divjanju nastopiti na ta način, da ne bodo imeli več prilike priti v stik z našimi otroci.

„Gospodsvetski Zvon“. Tajništvo Gospodsvetskega Zvona prosi in pozivlja vse koroške odbore, da obnovijo svoje delovanje in da se javijo našemu društvu, da jim vpošlje nadaljna navodila. — Redne odbore seje Gospodsvetskega Zvona se vršijo do nadaljnjega vsak ponedeljek ob 18. uri v pisarni dr. Oblaka.

Vladimir Šuklje †. Po kratki boleznici je umrl v Ljubljani načelnik oddelka za zagradbo hudournikov, inž. Vladimir Šuklje, v 42. letu svoje starosti. Bil je odličan strokovnjak. Danes popoldne se je vršil pogreb, ki je pokazal, kako spoštovana je družina Šukljeta. Dasi se je o smrti, prerano našemu narodu izgubljenega inž. Šukljeta komaj izvedelo, ga je vendar ogromna množina prijateljev spremljala k počitku. Med drugimi sta se pogreba udeležila tudi župan dr. Tavčar in poverjenik dr. Žerjav.

Starešinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza opozarja vsa sokolska društva v Sloveniji, ki nameravajo prerediti kako javno sokolsko prireditve vstopnino, da vložijo prošnjo na Zdravstveni odtok za Slovenijo in Istro v Ljubljani za potrdilo, ki jih upravičuje za 10%no plačevanje takse od vrednosti vstopnice. Društva, ki nimajo tega potrdila, morajo plačati 30%no takso. Prošnjo je kolkovati s kolekom po en din. 50 para, prošnji se pa mora priložiti še kolek za 2 din. 25 para, s katerim bo kolkovano potrdilo.

Obupni klic z otoka Lastovo. Narodni odbor na dalmatinskem otoku Lastovo je odposlal prestolonasled. regentu Aleksandru naslednje brzojavko: „Sveta glava Uroša II., vklesana na zvoniku naše Matice, kosti naših pradedov, vejice slavnih neretvanskih uskokov, živi ljudje in mrtva narava zliži so se v silen in grozen vzklík, ki ga pošljejo pred lice Tvojega kraljevskega Visočanstva, ponosu in upanju našemu ne dopusti, da ta slovanski biser Jadrana utone v valovih tujine. Če je treba, da se nas žrtvuje zaradi rešitve našega naroda, stori da žrtev ne bo težka, da nam kmalu zasije dan novega Kumanova.“

II. Kongres Jadranskega zbora se vrši v Zagrebu dne 5. in 6. decembra. Na predvečer, dne 4. decembra, se vrši sestanek zaupnikov. Kongresa se udeležijo delegati in zastopniki neodrešenih krajev Primorja in Koroške, ter zastopniki političnih strank Jugoslavije. Na kongresu se bo razpravljalo in sklepalo o vseh vprašanjih, ki so postala vsled sklepa miru v St. Margheriti aktualna. Tajništvo Jadranskega zbora v Ljubljani: Dr. Fornazarič I. r.

Velike spremembe v trafikah? Poročajo nam iz Zagreba, da bodo, kakor se čuje, s 1. januarjem prihodnjega leta odvzete koncesije vsem trafikantom, in sicer na korist invalidom. „Jugoslovanski Lloyd“ protestira proti temu in naglašja, da je med trafikanti veliko številno vdov in sirot, ki se jih ne sme vreči na cesto. Koncesija naj se odvzame samo onim, ki imajo možnost in sposobnost za drug zaslužek.

Jugoslovansko parobrodno društvo „Ocean“. Kakor se nam poroča, bo naša domača parobrodno društvo „Ocean“ v Trstu v kratkem otvorilo novo stalno parobrodno direktno zvezo med Trstom in Kotorom. Parobrod bo vsakih 14 dni odhajal iz Trsta ter bo na svoji vožnji pristal v Splitu, Makarski, Metkoviću, Gružu, Ercegnovem in v Kotoru.

Naše kulturno posejilo. Kakor se iz Beograda poroča, so končana pogajanja med pooblaščenec naše vlade in zastopnikom neke švicarske finančne skupine v zadevi velikega kulturnega

posejila v znesku 500 milijonov švicarskih frankov. Ta vsota bi se uporabila za izvršitev vseh kulturnih zgradb v naši kraljevini. Če bi ta vsota ne zadostovala, bi so moglo posejilo po potrebi zvišati. To brezobrestno posejilo naj bi se vrnilo v 15 letih. Naša vlada bi dala omenjeni skupini kot odškodnino poleg že obstoječih bioskopov monopol za otvarjanje novih bioskopov in monopol na uvoz filmov v našo kraljevino. Društvo se obvezuje, da bo omenjene kulturne zgradbe iz tega posejila dovršilo v teku sedmih let v lastni režiji, a po naših načrtih. Pogodba se je že predložila ministrskemu svetu v odobrenje.

Prosvetni delavci za narodno edinstvo. Profesorji in učitelji iz Sušaka in okolice so imeli na Sušaku zborovanje, kjer so z velikim navdušenjem sprejeli resolucijo, v kateri pozdravljajo vse stanovske organizacije v Jugoslaviji in prisegajo, da bodo vedno kot doslej vršili svojo narodno in prosvetno nalogo za končno ujedinjenje Jugoslavije! Zborovalci so z velikim ogorčenjem obsodili vse separatistične tendence in izjavili, da bo edini cilj prosvetnih delavcev, okrepiti idejo edinstva in osvobodjenja neodrešenih bratov.

Iz Rogaske Slatine nam javljajo: Dne 26. t. m. se je tu vršil jako lep volilni shod JDS, na katerem sta govorniki kandidata Rebek in Prekoršek. Navzočih je bilo tudi mnogo kmetov in obrtnikov iz okolice.

Dr. Trumbić se je iz Beograda preselil v Split.

Imenovanje. Za načelnika personalnega oddelka v ministrstvu poš je imenovan Jakob Vrečko, inspektor istega ministrstva.

Šahovski turnir. Kakor smo že poročali, se vrši v Ljubljani (kavarna „Evropa“) šahovski turnir. Prvi dan so dobili: Poljanec proti dr. Cadežu, Ferjan proti Vagaji, Vidmar proti Kavčiču in Frankovič proti Krageljnu. — Drugi dan so dobili: Poljanec proti Kavčiču, Ferjan proti Frankoviču, Vidmar proti Krageljnu, Vagaja proti dr. Cadežu. Stanje: Ferjan, Poljanec, Vidmar 2; Frankovič, Vagaja 1; dr. Cadež, Kavčič, Kragelj 0.

Imenovanje. Konceptni praktikant pri poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani Josip Bežek je imenovan za vizirnega vladnega koncipista pri višjem šolskem svetu.

Slike o volitvah. Prosimo vse one, koji so fotografirali prizore od volitvenih procvorov in koji imajo lepe slike od teh dogodiljajev na razpolago, da nam jih dopošljejo s kratkim popisom in svrhu priobčitve v »Jugoslovanskem ilustrovanem listu«. Stroški se poravnajo, ker se izplača za posebno dobre slike nagrada — Uprava »Ilustrovanega lista« v Mariboru.

Zasilni dom. V zadržni register se je vpisala zadruga „Zasilni dom“ s sedežem v Ljubljani. Zadruga prekrbuje državnim uradnikom, zaposlenim v kmetijski, gozdarski ali drugi sorodni stroki stavbni prostor in spričo stanovanjske bede vsaj zasilne domove z vrtovi za strokovno uporabo. Vsak zadržnik jamči z desetkratnim zneskom vplačanih deležev. Člani prvega načelstva so: Inženjer Alojzij Hočevar, živinovzdravniški nadzornik inž. I. Zidanšek, tajnik Samostojne kmetijske stranke dipl. agr. Alojzij Jamnik, gozdarski komisar inž. Anič Ružič in gozdarski tehnik Viktor Novak.

Imenovanje v policijski službi. Za policijske oficijale na sedanjih služben. mestih so bili imenovani konclisti: Josip Stepišnik, vodja policijske ekspoziture na Jesenicah; Anton Knez in Srečo Andrejčič, oba pri policijskem komisaratu v Mariboru, in Karl Jug pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani. Za koncliste so imenovani: Lavoslav Lipuš pri policijskem komisaratu v Mariboru, Adolf Fink pri policijskem oddelku v Ptujju, Fran Ramovž pri državni policiji v Prekmurju ter Anton Jurca in Rudolf Mislej pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani. Orožniški narednik Fr. Zajdela je imenovan za revirnega nadzornika v Ljubljani, narednik-vodja Ivan Škof pa za policijskega konclista v Celju.

Ljubljanski trg. Tržni promet je zmeren, samo v soboto je kupčija izvanredno živahna. Cene so se stabilizirale. Mestni trg je dober založen. Slanina se plačuje povprečno 50 K za kilogram, slabjši deli po 48 K, riba in sal 52 K. Konzum klobas je zelo velik, kvaliteta še ni dosegla prejšnje kranjske klobase. Kvaliteta šunk, izdelanih v Ljubljani, je nepovojna. Zivahneje se kupujejo prvovrstne mariborske šunke. Divjačine na ljubljanskem trgu ni, ker restavracije in hoteli spreplačujejo divjačine. Neobčutost je

popolno pomanjkanje jajc, kar povzroča zelo živahen izvoz naših jajc v Svico. Tako je izvozil neki trgovec iz Cakovca samo 48 vagonov jajc, kupljenih v Sloveniji. Švicarji plačujejo jajca, postavljena v Maribor ali Cakovec, po 5 kron komad ter vse druge režijske stroške. Popolno pomanjkanje jajc na našem trgu, vzlic temu, da se plačuje za nje vsaka cena, dokazuje, da Slovenija točasno nima preobilice jajc za izvoz. Sadje je pri producentih ostalo na visoki ceni, ki jo je povzročil jesenski izvoz. Na ljubljanskem trgu stanejo jabolka prve vrste 6 K, druge vrste 5 K, tretje vrste 4 K, luksuzna jabolka 8 do 9 K. V splošnem je kvaliteta sadja na ljubljanskem trgu slaba. Kmetijski sadni trg je bil pretečen teden živahen. Pripeljalo se je dokaj izvrstnega sadja. Cena se giblje med 5 in 7 K. Kostanj je letos jako slab ter se le malo kupuje. Špecerijsko blago je ostalo na starih cenah. Cena sladkorja je padla za štiri krone. Kristalni sladkor 62 K kg, v kockah 68 K. Odrasle perutnine je na trgu dovolj. Pomanjkanje mleka je zelo občutno. Kvaliteta mleka, posebno nekaterih zavodov, se je znatno izboljšala. Cena mleka je 6 K liter. — Peke se opozarja, da naj se živahno zanimajo za kvaliteto kruha ter značenje težje s ceno.

105 puntarjev pred sodiščem

Pred zagrebškim sodnim dvorom se bo vršil prihodnje dni zopet velik proces proti celi vrsti zapeljanih žrtev Radičevske protidržavne gonje. Na obtožno klop pride 105 kmetijskih upornikov iz Dugega sela, katerih vodja je bil član Radičeve seljačke stranke, Nikola Srdovič.

Kakor se nam iz Zagreba poroča, je tamkajšnje državno pravdnštvo dvignilo obtožbo proti 105 kmetom iz dugoselskega kotara zaradi zločina bune, ki je imela — kakor obtoženci sami priznavajo — namen, da se začne revolucija, prepreči žigosanje in rekviriranje živine, da kmetje sami prevzamejo upravo občine in kotara in svoje roke ter da iz občine preženejo uradnike in razorozijo žandarje. Vseh 105 kmetov je stalo pod vodstvom člana glavnega odbora Radičeve seljačke stranke, Nikole Srdoviča.

Sime Lončarič, Miko Vratarič, Ivo Novosel in tovariši so obtoženi, da so organizirali buno, silili svoje kmetijske tovariše k soudeležbi in da so tudi sami zakrivali razne zločine. Obtoženi so hodili po vaseh, zvonili plat zvona, nabrali orožje in strelivo ter na čelu svoje čete napadli občinski urad v Bregah. Odstavili so občinskega upravitelja in postavili na njegovo mesto obtoženca Lončariča, potem pa so krenili proti orožniški postaji v Topolju, zgrabili in zvezali orožnike ter jih odpeljali v Breg. Orožje in municijo pa so zaplenili. Naslednji dan so puntarji napadli nadškofskovo graščino Prečec ter „v imenu narodnega sveta“ razorozili in ujeli graščinskega upravitelja in njegovo osebo. En del puntarske čete pa je odšel v Obrovu, da prevzame v svoje roke občino. Obkolili so orožniško postajo in streljali na orožnike. Končno so udrl v poslopje in ga porušili. Na isti način so postopali v Brckovljanih. Na česti proti Božakovini so napadli vojaški voz z municijo ter vplenili 500 nabojev. V Božakovini so napadli orožniško postajo in razdrli telefonsko progno. V Dugem selu so na kolidvoru navalili na častnike informativnega kurza IV. orožniške brigade, razorozili žandarje in ubili poročnika Jurija Vujića.

Glavni obtoženec je, kakor že omenjeno, Nikola Srdovič, član glavnega odbora Radičeve seljačke stranke. Obtožen je, da je dne 5. septembra v Zaklepnicu sklical v svojo hišo seljake ter jim predstavil nekega kmeta iz Vojnega Križa kot člana revolucionarnega odbora ter razglasil, da so kmetje v Križu že prevzeli občino, spodili uradnike in razorozili žandarje in da hočejo dobiti tudi celi kotar v svoje roke. Nahujskal je kmete, da so krenili proti Bregom in drugim selom in pozvali ljudi, naj se spuntajo in preprečijo rekviriranje živine. Kdor bi se jim ne hotel pridružiti, naj ga z batinami k temu prisilijo. Srdovič sam je šel v Trebovac, dal zvoniti plat zvona in klical ljudi na revolucijo. Ravno tako je v Jezevem, Obedišču, Leprovcu in drugih krajih. Drugi glavni obtoženec, Sime Lončarič je tudi obtožen, da je vodil punt in v sporazumu s Srdovičem sodeloval pri celi akciji. Miko Vratarič se je udeležil zarote pri Srdoviču in sodeloval pri celi akciji. Miko Vratarič veljnik neke puntarske čete. Ostali obtoženci so sodelovali pri posameznih napadih. Srdovič priznava, da je član Radičeve stranke in da je nameraval izvesti načrt, naj bi seljaštvo prevzelo v svoje roke upravo v občinah in kotarih do konstituantne.

Večina ostalih obtožencev izjavlja, da so bili prisiljeni, udeležiti se punta in zanikajo vsako krivdo. Pri glavni obravnavi bo 27. prič osebno zaslišanih. Naga-

Gospodarstvo.

Slovenski denarni zavodi so vložili na finančno ministrstvo protest zaradi načina izvedbe invalidskega davka na obresti, naglašujoč, da je predpisani način neizvedljiv. Samo ljubljanska Mestna hranilnica, ki ima preko 45 tisoč vlagateljev, bi morala napraviti 185.000 kron obračuna, za kar bi potrebovala tri mesece in bi za to angažirano osebo stalo trikrat več, kakor pa bi znašal davek. Slovenski denarni zavodi se zaradi tega pridružujejo protestu hrvatskih in srbskih denarnih zavodov in zahtevajo enostavnejši način pobiranja tega davka.

Finančno ministrstvo je naročilo vsem finančnim delegacijam, naj se vsi svojevčasno zaplenjeni tisočaki s potvornjenimi markicami vrnejo lastnikom, da svobodno razpolagajo z njimi.

V Sarajevu se je osnovala hrvatska tvornica za izdelovanje pohištva z glavnico 4 milijone kron. Soudeležene so: Centralna banka v Sarajevu, banka za trgovanje in industrijo in poljedelska banka v Zagrebu. Kupljena je bila namreč bivša tvornica v Koševi pri Sarajevu, ki je bila popolnoma na novo urejena, tako da bo mogla že v kratkem poslovati.

Pet velikih mlinov v Bački in Baranji, namreč v Somboru, Senti, Pančovu, Vršču in Veliki Kikindi, ki so last peštanske delniške družbe paromlinov, sklicuje za december občne zbere, na katerih se bo razpravljalo o sprejetju novih pravil in nacionalizaciji. Vsi imenovani paromlini so jako veliki in zmlejejo na dan od 3 do 5 vagonov žita. Dosedaj so bili pod sekvestrom.

Dalmaciji ste bili osnovani dve novi banki: Hercegovinska banka v Ercegnovem z glavnico 600.000 dinarjev in Bokoška banka v Kotoru z glavnico 1 milijon dinarjev. Obe banki ste bili poprej zadrugi in ste se sedaj izpremenili v delniško družbo.

Osejška sladkorna tovarna je končala svojo letošnjo sladkorno kampanjo in predelala 300 vagonov pese in sladke repe proti 90 v preteklem letu. Kljub temu pa niti ta količina ne zadostuje in odgovorja komaj eni tretjini normalne količine. Leta 1914. je predelala namreč tvornica 950 vagonov sladkorja.

Borze 27. novembra

Zagreb. Danes ni bilo borze, delalo se je nekoliko izven borze. Tečajji so ostali na včerajšnji višini. Le po delniški Narodne banke je bilo radi nove emisije veliko povpraševanje in se je plačvalo zanje 3100 do 3115.

Beograd. Tendence slaba. Valute: funti 119 do 121, franki 214 do 216, dolarji 34 do 35, lire 127 do 129, leji 52 do 53, levi 40 do 40-50, marke 49 do 49-40, češke krone 40, avstrijske krone 7-90 do 8, napoleonidori 114-50 do 118-50. Devize: London 125 do 126, Pariz 206 do 208, Zeneva 545 do 550, Sotun 315 do 320, Praga 40-50 do 41, Dunaj 7-30 do 7-50, Berlin 48 do 48-50.

Dunaj, devize: Newyork 495 do 505, London 17.45 do 17.65, Pariz 30.25 do 30.75, Zürich 78.50 do 79, Milan 1850 do 1895, Berlin 731 do 737, Praga 596.25 do 602.25, Zagreb 359 do 365. Valute: dinarji 14.45 do 14.75, ogrske krone 99 do 101, dolarji 492 do 500, franki 3000 do 3050, švicarski franki 7825 do 7875, funti 1735 do 1755, češke krone 602.50 do 610.50.

Prage, devize: Beograd 245 do 247, Bukarešta 121.75 do 123.25, Berlin 119.25 do 120.75, Milan 314 do 316, Dunaj 16.40 do 17.40, Zagreb 61 do 62, Varšava 16 do 17, Budimpešta 16.45 do 17.45, Jugoslovanske note 239 do 241, Amerika 82.50 do 83.50, Milan 289 do 291, Svica 1314.50 do 1317.50, Francija 508.50 do 511.50, Italija 311 do 313, Bolgarija 98 do 99.

Berlin, devize: Italija 254.70 do 255.30, London 240.50 do 241, Pariz 421.55 do 422.95, Newyork 69.18 do 69.32, Svica 1078.90 do 1081.10, Praga 84.40 do 84.60, Bolgarija 15.78 do 15.82, avstrijske 21.22 do 21.28.

Zürich, devize: Berlin 9.35, Newyork 6.38, London 22 do 28, Pariz 38.80, Milan 23.70, Praga 7.90, Zagreb 4.90, Budimpešta 1.45, Bukarešta 9.35, Dunaj 1.925, avstrijske žigosane 1.40.

Vremensko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stavba opazovanja	Temperatura v zraku	Temperatura v vodi	Velovri	Nabo	Priljubljenost
27. nov.	7. ur	745-5	-3-2	4. sever-zp.	obl.	..	09
27. nov.	14. ur	744-1	-0-2	hrus vetra	..	..	..
27. nov.	21. ur	744-1	-1-0	..	..	..	..

Erdeja včerajšnja temperatura -0-4 normalna -1-6
Vremenska napoved: Vel. obl. mrdno vreme.
Solnce vidno danes ob 7-12 zahaja ob 4-18

27. nov. ob 7. uri
Črtičevski let. 0-4, več obl. pad. 0-6.
Dunajski let. -0-0, megl. pad. 0-0.
Nemško let. -4-0, več obl. pad. 0-6.

Sokolstvu in narodu!

Ob ustanovitvi češkoslovaške-jugoslovenskega Sokolskega Saveza se je izdal sledeči proglas:

Češkoslovaško in jugoslovensko Sokolstvo se združuje — teže po obnovitvi skupnega dela za povzdigo svojih narodov — v vidno obliko: Savez češkoslovaško-jugoslovenskega Sokolstva.

Imajoč v živem spominu grozne posledice preživljene vojne dobe, uvidevamo neobhodno potrebo, da posvetijo Slovani v bodočnosti največjo skrb prepovedu svojega fizičnega bistva in vzgojevanja novih pokolenj, ki bi bila zmožna izpolnjevati velike naloge, ki čakajo v bodočnosti Slovanstva.

V tem zmislu zahtevamo pred vsem od držav samih, da posvetijo temu vprašanju vso pozornost, in mi Sokolji jim rade volje nudimo v pomoč svoje sodelovanje svoje izkušnosti in silo svoje organizacije.

S telesnim prepovedom ne menimo samo utrditve telesnega bistva slovenskega plemena in vzgoje k povečani njegovi obrambnosti, temveč tudi občujanje od vsega, kar pogublja in ubija njihov zdravni razvoj in ovira daljši razmah.

Fizični razvoj smatramo za temelj pravstvenega in duševnega razvoja človeka sploh in izražamo istinilo težnjo ustvariti dovršeni tip slovenskega plemena, ki speje po čistih cestah k višini ljudske dovršenosti.

Prav v delu za narod in za njegovo telesno in nprstveno povzdigo vidimo najtrdnjšo podlago in edino izhodišče za daljše delo v vsečloveško korist, za delo, ki naj odstrani vse, kar narode med seboj deli in jih dovaja k medsebojnemu boju zadržujočih jih na pota k idealom človeštva.

V tem prizadevanju hočemo predvsem zblizati vse slovanske narode in iz morja bede in trpljenja dvigniti vse to, kar tiči lepega, vznesenega in človečanskega v slovenskem značaju, kar je često določevalo človeške smernice novemu mišljenju in vedlo k idejni in moralnim prevratom vsega sveta.

Trdno verujemo v bodočnost slovenskega plemena in v njegovo zmožnost dobiti pota k vrhuncem človeških težnj; hočemo si krčiti pot v srce vsega Slovanstva in zgraditi nove ceste drugan činiteljem in delavcem za njegov socialni, kulturni in gospodarski razvoj; hočemo v ta namen pripraviti tla z najkrepkejšim delom v svojih narodih z vzgojo naraščanja v krepko pokolenje prežeto po zmislu za celoto, podahnjeno v ljubezni do naroda in podrejačo svoje osebne koristi prospehu in povzdigi svojega naroda.

Stojimo v tem prizadevanju popolnoma v službi svojih narodov na temelju velikih gesel enakosti, svobode in bratstva in se ne oziramo na plemenske, stanovske, razredne in verske razlike, ne oziraje se na katerekoli interese političnih strank in prizadevajoč si, da zblizamo vse stanove in rozrede

s tem, da obstranujemo vsake nadpraviče in katerekoli socialne neenakosti.

To hočemo, za tem stremimo in tako delamo!

Starešinstvo češkoslovaške-jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

V Ljubljani, dne 22. novembra 1920.

Dr. Scheiner l. r., t. č. starosta.

V. Stepanek l. r., t. č. tajnik.

Prosveta.

— Mariborsko gledališče pripravila za narodni praznik 1. decembra premijero slovenske novitete. Igralo se bo dr. Lahova „Noč na hmeljniku“.

— Milan Pugelj: Naša pota. (Samozaložba. Cena 28 kron.) Naš marljivi pisatelj Milan Pugelj je izdal zbirko svojih že deloma tiskanih stvari; izbral je povečini najboljše in bo knjiga najboljši dar za Miklavža in za božič. Toplo priporočamo.

— Komorni koncert slavnega Ševčikovega kvarteta iz Prage se vrši v Ljubljani v četrtek, dne 2. decembra 1920 v Unionski dvorani. Krasni vspreod obsega skladbe Dvořaka, Beethovna in Griega. Kvartet priredi po Jugoslaviji 12 koncertov, med temi 2 v Beogradu in 2 v Zagrebu. Naj bi njih edini koncert v Ljubljani ne bil prazen. Vsi prijatelji najčistejše komorne glasbe na plan!

— „Nad Tatrou se bliska“. Čez par tednov bo preteklo 100 let, kar se je rodil avtor slovaške himne „Nad Tatrov se bliska“ Jan Matuška. Na dan jubileja se bo na njegovi rojstni hiši v Dolanem Kubinu odkrila spominska plošča.

— Mimo življenja. Tik pred drugo obletnico Cankarjeve smrti nam je podala založba Bamberg novo Cankarjevo knjigo, ki je nekaj odmev njegovega življenja. Knjiga obsega sledeče stvari: Mimo življenja — Brez doma — O prešcah — V temi — Greh — Tinica — Na Golgoti — Lepa Vida — Zaljubljena fantazija — Vedomec — Sreča — Pozdrav iz domovine — Poet. Vsaka Cankarjeva knjiga je nov dar, ki vsi z radostjo posežemo po njem.

Narodno gledališče.

Drama:
Nedelja, 28. nov.: Schnitzler, Ljubimkanje. Izven.

Ponedeljek, 29. nov.: Beaumarchais: Figaro se ženi. Red A.

Torek, 30. nov.: Zaprtlo.

Sreda, 1. dec.: Ogrizović: Hasanaginica. Slavnostno predstava. Izven.

Četrtek, 2. sept.: Sudermann: Bobrov kožuh. Red E.

Petek, 3. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči, v opernem gledališču ob dramskih cenah. Red C.

Sobota, 4. dec.: Sudermann: Bobrov kožuh. Red D.

Nedelja, 5. dec.: Beaumarchais: Figaro se ženi. Izven.

Ponedeljek, 6. dec.: Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Red B.

Opera:
Nedelja, 28. nov.: Verdi: Trubadur. Izven.

Ponedeljek, 29. nov.: Zaprtlo.

Torek, 30. nov.: Nicolai: Vesele žene windsorske. Red B.

Sreda, 1. dec.: Smetana: Dalibor, Slavnosina predstava. Izven.

Četrtek, 2. dec.: Zaprtlo.

Petek, 3. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči, dramska predstava. Red C.

Sobota, 4. dec.: Verdi: Rigoletto. Red Nedelja, 5. dec.: Nicolai: Vesele žene windsorske. Izven.

Ponedeljek, 6. dec.: Zaprtlo.

Imate bolečine? V obrazu? V celom telesu? Vaše mišice in živci vam odpovedujejo? Poizkusite pravi Fellejev Elza Fluid! Boste se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 škatlic 18 K. Prava želodec krepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Evgen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž št. 351. 436 A.

Lastnik in izdajatelj

Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Dva gospoda iščeta privatno hrano v šentpeterskem pr. d. mestju. Naslov na upravo „Jutra“ pod „Hrom“.

Ure, zlatnino in srebrnino

161 kupite najceneje pri trdkri 52-11

Ivan Pahiz, Ljubljana, Stari trg 20.

Povečane fotografije do naravne velikosti po vsaki sliki izdeluje Josip Felikan, fotograf, Celje. 400 10-4

POZOR! LOVCI! POZOR!

STRYCHNIN

ima v zalogi oblastveno konces. prodaja strupov 511

drogerija ANT. KANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Za slabokrvne in po boleznih oslabele je najbolje sredstvo zdravniško priporočena „Jadranska kapljica“, kri in moč tvoreče dalmatinsko desertno vino. Glavna zaloga M. Ravtar, Ljubljana, Jurčičev trg 3. 252 10-9

103 52-23

ČEVLJI

za debelo in na drobno, vse vrste moški, ženski in otroški, delavski kakor tudi najfinjši vseh vrst po najnižjih dnevnih cenah se dobijo pri znanu trdkri

ALEKSANDER OBLAT,

Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.

Tudi se pošilja po porzetju po vsem kraljestvu.

G. F. Jurásek

reševalec glasovirjev v Ljubljani

Wolfova ulica 12.

hrvatem ugaicavanja ter popravlja glasovirjev in harmonijev specialno strokovno, točno in cen. 435 53-4

Miši, podgane

In vsa golazna mora poginiti, ako porahljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti podganam in mišim K 10-1, za ščurke K 20-1, posebno močna tinktura za stenice K 12-1, šuševalec moljev K 10-1. Pošilja po porzetju zavod za eksport M. Jünker, Petrinjska ulica 1, Zagreb br. 33. 295 7

Več kolporterjev

uprava „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. Turistovski čevlji domačega izdelka. 403 8-8

Ant. in Jož. Brajer-Kapele

Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Krompir

v množinah od 200 kg naprej, oddaja družba „HORON“, Dunajska cesta 9

po ceni K 1-90 za kilogram. Istotam se dobi tudi odbrau krompir za krmo po ceni 80 v za kilogram.

IVO PREMERL Ljubljana Kolodvorska ul. 18

kot glavni zastopnik tvrdke Naylor Brothers Ltd, London, tovarne prvovrstnih angleških lakov naznanja, da priporoča tvrdke: Ivan Bricealj, Josip Stupca, Brata Remžgar, Filip Pristov, Tone Malgaj, Frano Goreo in F. Batjel, ker isti pri pleskanju vozov uporabljajo omenjene lake. — Razu tega uporabljajo te prvovrstne lake tudi topniška radiona, vse Dravske divizijske oblasti in imajo iste v zalogi vse večje tvrdke te stroke v Beogradu, Nišu, Zagrebu, Sarajevu, Mostaru, Cetinju, Splitu itd., ter so se vsi o kakovosti istih najpovoljnee izrazili. — Priporočam nabavo istih kar najbolje. 520 3-1

Za otroke se priporočajo:

- I. Kleinmayr-Bambergove umetniške knjige s mnogimi večbarvnimi slikami: Oddetek A: Pravljičec. — Tekom prihodnjih dni izidejo: Št. 1. Rdeča kapica. — Št. 2. Pepelka. — Št. 3. Trnoljčica. — Št. 4. Sneguljčica. Enajst nadaljnjih pravljic izide pozneje. Cena vsaki pravljici 32 K.
- II. Fr. Rojec: „Tončkove sanje na Miklavžev večer“. Mladinska igra s petjem v treh dejanjih. Vpodobila J. Erbežnik in F. Rojec. Cena 20 K.
- III. Tuokova „Knjige za slikanje dopisnic“, in sicer: 1. „Za kratak čas“. — 2. „Zaklad za otroke“. — 3. „Mladi umetniki“. — 4. „Otroški vrtec“. Cena vsaki knjigi 16 K. 514 1

Za odrasle je pravkar izšla knjiga:

Ivan Cankar, „Mimo življenja“, trinajst novel in črtic iz svojih mlajših let, navadna izd. 20 K, vsa. 30 K, najfin. izd. lično vezana 40 K.

Vse te knjige so jako prikladne za Miklavžovo in božično darilo; v veliko veselje pa so otrokom tudi ob vsaki drugi priliki. Naročajo se v naši knjigarni in po vseh drugih knjigotrdnicah.

Zahteva naj se božični katalog najnovejših del od tvrdke

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

ZLATNA NALIV PERA

iz predratnog materijala.

Prvovrstna izvedba, sigurnostni sustav.

PENKALA

automat olovka, vanda zalijena. 445 8-5

Dobivaju se u svim papirnicama.

Tvornica: Edmund Mostar i dr., d. d., Zagreb.

Naročajte dnevnik „Jutra“!

Koruze, stara in nova tor

več vagonov ima oddati takoj od postaje Ljubljana, osiroma franko vsaka postaja v Sloveniji trdkra, Paternost & Remio, Ljubljana, Rimska cesta št. 2. Brzjavni: Parem Ljubljana. 515 2-1

Zamenja se posestvo na Koroškem za enako na Kranjskem ali Štajerskem. Kot kompanion bi pristopil v primerno podjetje. Več pove anončni zavod Drago Beseljak, Cankarjevo nabrojje 5. 517

F. BRUMAT Ljubljana

Manufaktura in tkanine

Mestni trg 25/1.

Konkurenčne cene!

Havre - Newyork samo 6 dni.

Edina najkrajša črta. — Vozne listke za vse linije, vozne listke za spalne vozove Simplon-Orient Express in tozadevna pojasnila daje edino konzoljotrana potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani, Gospodarska (Marije Terenzije) cesta št. 13 (Kollze).

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica **IVAN BRICEALJ**, Dunajska cesta 18, so priporoča. Izvrištev točna, cene zmerna. 50 52-13

Gradbeno podjetje **ing. Dukić in drug** Ljubljana, Resljeva cesta 9 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. 415 20-4

STAMPILJE

GRAVEUR **ANT. ČERNE** LJUBLJANA DVORNI TRG 1. franko

BALKAN delniška družba za mednarodne transporte. Brzjavni naslov: SpedBalkan. 70 18

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Carinska agencija. Zavarovanja. Mednarodni prevoz. Solitve s patent. pohištvencni vozovi na vse strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče, spojeno s tirom južne železnice.

Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji.